

være en bestemt Udtalelse af Rigsdagen: „Her- til og ikke videre“, for hvilken han ganske anderledes let kan bøde sig, og som han ganske anderledes let vil kunne skaffe Anerkjendelse hos Islænderne end en blot Erklæring om, at han personlig er af en anden Mening end hans Forgængere og derfor trækker sig tilbage fra deres Andrømmelser. Dette vilde være et Brud paa Continuiteten, som ganske vist vilde være anstødeligt og gjøre et meget slemt Indtryk, hvormod Brudet paa Continuiteten, naar man er kommen paa gale Veie, taber sin Betydning, naar det bevirkes ved et mellemkom- mende Factum, som bringer Sagen i det rette Spor igjen — eller som, for at blive i Billedet, reiser den Bogn, som er vællet; men et saadant mellemkommende Factum kan kun komme fra den Autoritet, som endnu staaer med frie Hænder ligeoverfor Spørgsmaalet, og det gjør Rigsdagen, thi det har i alle disse 20 Aar ikke været forelagt Rigsdagen.

Der var i den ærede Landsthingsmands (Ploug) Bemærkninger en heel Deel smaa Unødsagtigheder og Feiltagelser, som dog ikke havde nogen videre praktisk Betydning, og jeg skal derfor kun omtale et Par enkelte af dem. Det ærede Medlem kjendte saaledes aabenbart ikke videre til Forhandlinger paa den saakaldte islandfke Constituant, naar han kunde sige, at det var en Synd, og det en Synd, som ikke blot paahvilede Regjeringen, men ogsaa hele det danske Folk, at man ikke havde ført Sagen tilende med denne Forsamling, men havde troet sig nødsaget til at lade den hvile for at lade de Bedkommende komme til Besindelse, forinden den med nogenomhelst Ud- sigt til Nytte kunde bringes for igjen. Det er meget tilgiveligt, at det ærede Medlem ikke kjender de omtalte Forhandlinger — jeg kjen- der dem heller ikke selv noie —; men saa Meget veed jeg, at der ikke var nogenomhelst Udsigt til med den nævnte Forsamling at bringe Sagen til en rimelig Ende. — Det var heller ikke rigtigt, naar det ærede Med- lem sagde, at Islænderne kun havde havt Handelsfrihed i 14 Aar, og at man ikke kunde forlange, at de i disse 14 Aar skulde have udvillet nogen egentlig selvstændig Handel eller nogen egentlig Skibsfart; thi

hvad der skete for 14 Aar siden, var kun, at Handelen blev frigiven for alle Nationer, men den var allerede bleven fri for alle den danske Krones Undersaatter meget længere til- bage i Tiden, nemlig i 1787, og fra den Tid af har der ikke været den mindste Hin- dring for, at Islænderne, som ogsaa selv vare de Nærmeste til at benytte Friheden, kunde have gjort Forsøg derpaa. At de have meget store Vanskeligheder derved, at de f. Ex., for blot at nævne een Ting, rimeligvis aldrig i Verden ville faae det, som man i det øvrige Europa forstaaer ved Landeveie, det erkjender jeg fuldkomment, og jeg skal ikke gjøre Islæn- derne nogen Brode deraf, men jeg siger kun, at Tidsfristen for Islænderne til at forsøge paa at benytte Handelsfriheden er meget ældre end 14—15 Aar. Forøvrigt skal jeg med Hensyn til Spørgsmaalet om Handelen paa Island henvise den ærede Landsthingsmand (Ploug) til en overordentlig interessant og lærerig Artikel, som har staaet i et Blad, som kaldes „Fædrelandet“, hvori det oplyses — jeg har idetmindste ikke hidtil vidst det nøiere, og jeg har derfor læst Artiklerne med ganske overordentlig Interesse — at det ikke var en Consequens af de industrielle og mer- cantile Grundsaetninger, som en Tidlang til Europas store Fordærv vandrede alle Lande rundt, naar man i sin Tid monopoliserede Handelen paa Island i en enkelt Haand, men at dette var en selvstændig islandfke Opfindelse og en Hovedgrundbold for de islandfke Høv- dingers særlige Stilling, idet der til denne Ret saa tillige knyttede sig den Pligt at sørge for Landets Forsyning, hvorfor det ogsaa dannede en Hovedbasis for de Forhandlinger med den norfke Konge, der i sin Tid fandt Sted, og hvorefter han overtog Landets Sty- relse og Forsyning. Dermed stod ogsaa i Forbindelse Fastsaetelsen af Tarter for Priserne, saaledes at disseattes lavere end de Priser, hvorfor Væerne ellers kunde kjøbes. Med andre Ord: det, gennem en Handelsafgift at skaffe Indtægter tilveie, var Noget, som de islandfke Høvdinger indførte, og som de norfke Konger bragte i System, endogsaa længe for- inden den norfke Krone blev forenet med den